

Afgjort den 16. januar 2024

Tidligere fortroligt aktstykke V af 16. januar 2024. Fortroligheden er ophævet ved ministerens skrivelse af d. 31. januar 2024.

123

Miljøministeriet. København, den 14. januar 2024.

- a. Miljøministeriet anmoder om Finansudvalgets tilslutning til, at:
- Der optages udgiftsbevilling på § 23.23.61.10. Påbudte foranstaltninger (ny konto) med 195,0 mio. kr. i 2024 til afholdelse af statslige udgifter forbundet med forebyggelse af overhængende farer for miljøskader og afværge af miljøskader som følge af jordskred i Randers Kommune.
 - Nettoudgiftsbevillingen på § 23.21.01. Miljøstyrelsen forøges med 10,0 mio. kr. i 2024 til styrelsens opgaver med tilsyn og administration.
 - Der optages indtægtsbevilling på § 23.23.61.10. Påbudte foranstaltninger (ny konto) med 205,0 mio. kr. i 2024 som følge af indtægter (i første omgang sikkerhedsstillelse) fra ansvarlig virksomhed.

Eksistensen samt indholdet af nærværende aktstykke er fortroligt af hensyn til afklaring af Nordic Waste A/S' sikkerhedsstillelse overfor Miljøstyrelsen og ift. at en risikovurdering af virksomhedens solvens ikke påvirker virksomhedens mulighed for sikkerhedsstillelse. Fortroligheden vil blive ophævet, når der er truffet afgørelse om sikkerhedsstillelsen. Miljøministeriet orienterer Finansudvalget, når fortroligheden kan hæves.

b. Baggrund for aktstykket

Miljøstyrelsen modtog onsdag den 20. december 2023 et udkast til en afgørelse om overhængende fare for en miljøskade fra Randers Kommune i overensstemmelse med miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse med senere ændringer. Miljøstyrelsen har den 23. december 2023 bindende udtalt, at styrelsen var enig i vurderingen af, at der foreligger en overhængende fare for en miljøskade på vandmiljøet og arter i Alling Å i forbindelse med jordskredet fra Nordic Waste A/S' virksomhed.

Randers Kommune traf den 23. december 2023 afgørelse om, at der foreligger en overhængende fare for miljøskade på vandmiljøet og arter i Alling Å. Sagen behandles herefter efter miljøskadelo-

vens regler. Randers Kommune er fortsat tilsynsmyndighed for virksomheden, Nordic Waste A/S, og for anden påvirkning forårsaget af jordskredet efter miljøbeskyttelseslovens regler.

Randers Kommune har senest den 10. januar 2024 oplyst over for Miljøstyrelsen, at faren ikke er afværget for Alling Å, og at jorden fra Nordic Waste A/S fortsat er i bevægelse.

Randers Kommune har også oplyst, at Nordic Waste A/S den 19. december 2023 ophørte med at udføre forebyggende foranstaltninger og forlod ejendommen, og at kommunen derefter har udført selvhjælpshandlinger i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 70, stk. 1, i muligt omfang. Disse har bl.a. indebåret forebyggende foranstaltninger omfattende jordflytninger og vandpumpning mv.

Påbud til Nordic Waste A/S

Da den overhængende fare for en miljøskade endnu ikke vurderes at være afværget, forventer Miljøstyrelsen at udstede påbud til Nordic Waste A/S om at gennemføre de nødvendige forebyggende foranstaltninger for at forhindre en miljøskade i Alling Å. Miljøstyrelsen skønner (med afsæt i den aktuelle viden om situationen fra Randers Kommune), at udgifterne til disse indsatser i de kommende 6 måneder vil beløbe sig til op til 205,0 mio. kr. Miljøstyrelsen forventer derfor også at stille påbud til Nordic Waste A/S om finansiel sikkerhedsstillelse for 205,0 mio.kr.

Det påhviler Miljøstyrelsen at sikre efterlevelse af påbuddet. I det omfang Nordic Waste A/S ikke efterkommer påbuddet, kan Miljøstyrelsen lade de påbudte foranstaltninger gennemføre på adressantens regning, jf. miljøskadelovens § 33, stk. 2. Miljøstyrelsen kan herefter iværksætte og afholde udgifter til de nødvendige indsatser i perioden fra udsendelse af påbuddet og frem til evt. afklaring af, at sagen ikke længere skal behandles efter miljøskadelovens regler, jf. nedenfor om manglende tilvejebringelse af sikkerhed fra virksomheden. Miljøstyrelsen kan aftale med Randers Kommune, at de står for opgaver, herunder den faktiske drift af indsatserne.

Materiel og bevillingsmæssig hjemmel

Påbud om at træffe de nødvendige foranstaltninger for at forebygge den overhængende fare for miljøskade meddeles med materiel hjemmel i miljøskadelovens § 22, stk. 1. Miljøministeriet anmoder med aktstykket om bevillingsmæssig hjemmel til at afholde udgifter og oppebære indtægter til de angivne dispositioner. Det er Miljøministeriets vurdering, at virksomheden er ansvarlig i den aktuelle sag. Nordic Waste A/S påbydes at stille den fornødne sikkerhed, hvormed indsatserne finansieres af Nordic Waste A/S, med mulighed for midlertidigt udlæg fra Miljøstyrelsen med hjemmel i nærværende aktstykke. Det vides ikke, hvor lang tid afklaringen af sikkerhedsstillelsen vil tage.

Der er behov for at etablere bevillingsmæssig hjemmel til, at Miljøstyrelsen kan afholde udgifter til en række opgaver i forbindelse med påbuddet. Der anmodes derfor om udvalgets tilslutning til, at der kan afholdes udgifter for op til 205,0 mio.kr. i 2024, hvoraf Miljøstyrelsens udgifter til administration mv. udgør 10,0 mio. kr. i 2024.

Der skal samtidig sikres hjemmel til, at Miljøstyrelsen kan oppebære en indtægt fra Nordic Waste A/S relateret til udgifterne mhp. at afværge miljøskaden på § 23.23.61. Foranstaltninger vedrørende miljøskader.

Dette svarer til de udgifter, som Miljøstyrelsen potentielt kan komme til at skulle afholde, så længe påbuddet opretholdes. Det økonomiske skøn er baseret på forventede udgifter i de kommende 6 måneder. Det omfatter alene udgifter, som relaterer sig til de påbudte foranstaltninger mhp. at afværge miljøskade i Alling Å. Det omfatter således ikke andre foranstaltninger, herunder anden oprydning, genopretning mv., idet der endnu ikke er taget stilling hertil.

Aktstykket gælder alene udgifter til indsatser, som Miljøstyrelsen vurderer nødvendige fra påbudsudstedelse og så længe påbuddet opretholdes. Miljøstyrelsen vil endvidere sikre, at der alene indgås

nødvendige og i videst muligt omfang tidsbegrænsede kontrakter mhp. efterlevelse af påbuddet, samt at der foretages den nødvendige kontrol med de udgifter, som Miljøstyrelsen skal afholde.

Risici

Der er en risiko for, at Nordic Waste A/S ikke efterlever påbuddet og tilvejebringer den påkrævede sikkerhedsstilling på 205,0 mio. kr. Derudover er der også en risiko for, at efterlevelsen af påbuddet eller sikkerhedsstillingen påvirker virksomhedens solvens.

Såfremt det konstateres, at Nordic Waste A/S ikke kan stille den fornødne sikkerhed, eller kun delvis sikkerhed, behandles den del af sagen, der ikke er sikkerhed for, efter reglerne i miljøbeskyttelsesloven. Det følger i så fald af miljøskadelovens § 21, stk. 2, at det er tilsynsmyndigheden (her Randers Kommune), som har pligt til at foranledige de ulovlige forhold for denne del af sagen lovliggjort med hjemmel i miljøbeskyttelsesloven og endvidere afholde de udgifter, der er forbundet med denne indsats.

Miljøstyrelsen skal foretage alle nødvendige sagsbehandlingsskridt for at afdække rigtigheden af, at virksomheden ikke kan stille den fornødne sikkerhed eller kun delvis sikkerhed. I den periode, hvor denne afdækning pågår, vil der fortsat være statslige udgifter i Miljøstyrelsen til foranstaltninger med henblik på at afværge miljøskade efter miljøskadeloven. Disse udgifter vil ikke blive finansieret af Nordic Waste A/S såfremt det viser sig, at virksomheden ikke kan stille den fornødne sikkerhed. I den situation finansieres de nødvendige indsatser af bevilling svarende til de skønnede udgifter på op til 205,0 mio.kr. Konstateres det, at virksomheden ikke kan finansiere statslige udgifter til indsatserne, vil Finansudvalget blive forelagt et nyt aktstykke.

Endelig er der en risiko for, at Miljøstyrelsen ikke får refunderet samtlige udgifter styrelsen har afholdt som udlæg på trods af, at Nordic Waste A/S stiller sikkerhed på 205,0 mio. kr. Denne risiko kan opstå i situation, hvor der opstår en tvist med Nordic Waste A/S om, hvorvidt de udgifter Miljøstyrelsen har afholdt til at afværge miljøskade kan anses for at have været nødvendige for at afværge skaderne. Miljøministeriet kan herefter forsøge at indkræve midlerne gennem domstolene.

Videre proces

Finansudvalget orienteres om status i andet kvartal 2024, hvor der forventes afklaring af virksomhedens mulige sikkerhedsstilling. Miljøministeriet vil her kunne redegøre for de hidtil afholdte udgifter samt, i hvilket omfang virksomheden har stillet sikkerhed herfor.

Dispositionerne på forslag til lov om tillægsbevilling i 2024 specificeres således:

	Udgift (mio. kr.)	Indtægt (mio. kr.)
§ 23.21.01. Miljøstyrelsen (<i>Driftsbevilling</i>)		
10. Driftsbudget		
18. Personaleomkostninger og lønninger	6,0	
22. Andre ordinære driftsomkostninger	4,0	
§ 23.23.61. Foranstaltninger vedrørende miljøskader (<i>Anden bevilling</i>)		
10. Påbudte foranstaltninger (<i>ny konto</i>)		
34. Øvrige overførselsindtægter		205,0
42. Overførselsudgifter til kommuner og regioner	195,0	

- c. Aktstykket forelægges Finansudvalget nu, da sagen har akut karakter, idet Miljøstyrelsen skal udstede påbud og krav om sikkerhedsstillelse til virksomheden Nordic Waste A/S. Forud for, at påbud og krav om sikkerhedsstillelse kan udstedes skal der tilvejebringes den nødvendige bevillingsmæssige hjemmel og finansiering til at afholde udgifter og oppebære indtægter til fortsættelse af den akutte indsats fra udstedelse af påbud.
- e. Under henvisning til ovenstående anmodes om Finansudvalgets tilslutning til, at der kan oppebæres indtægter på 205,0 mio. kr. i 2024 og afholdes udgifter på 195,0 mio. kr. på § 23.23.61. Foranstaltninger vedrørende miljøskader (ny konto), samt afholdes udgifter på 10,0 mio. kr. på § 23.21.01. Miljøstyrelsen således, at der på forslag til lov om tillægsbevilling for finansåret 2024 optages følgende:

	Udgift (mio. kr.)	Indtægt (mio. kr.)
§ 23.21.01. Miljøstyrelsen (<i>Driftsbevilling</i>)	10,0	-
§ 23.23.61. Foranstaltninger vedrørende miljøskader (<i>Anden bevilling</i>)	195,0	205,0

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 14. januar 2024

MAGNUS HEUNICKE

/ Jakob Ejlers

Til Finansudvalget.

Tiltrådt af Finansudvalget den 16-01-2024

Påtegninger:

Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget bemærker, at sagen bør give ministeren anledning til at undersøge om reglerne vedrørende sikkerhedsstillelse er tilstrækkelige, og hvorvidt reglerne for sagsfordelingen mellem staten og kommunerne, herunder fordelingen af de finansielle konsekvenser, bør efterses.

Enhedslistens medlem af udvalget bemærker, at EL slutter op om, at der udstedes påbud til Nordic Waste A/S om at gennemføre de nødvendige forebyggende foranstaltninger for at forhindre en miljøskade i Alling Å, om finansiell sikkerhedsstillelse for 205,0 mio. kr., og at der optages henholdsvis udgifts- og indtægtsbevillinger som beskrevet i aktstykket.

Enhedslisten finder det imidlertid urimeligt, at påbuddet om finansiell sikkerhedsstillelse alene vedrører Miljøstyrelsens udgifter, og dermed ikke Randers Kommunes udgifter til indsatser i forbindelse med forebyggelse af overhængende fare for miljøskader og afværge af miljøskader som følge af jordskredet i Randers Kommune. Enhedslisten finder det desuden problematisk, at påbuddet alene vedrører indsatser for at afværge miljøskade i Alling Å, og dermed ikke omfatter andre foranstaltninger, herunder anden oprydning, genopretning af naturen m.v. Nordic Waste A/S ejes af Danmarks sjette rigeste mand, som har en formue på 42 mia. kr., og dennes to døtre.

Enhedslisten mener, at Miljøministeriet burde kunne stille krav om, at Nordic Waste A/S og virksomhedens ejere skal stille sikkerhed for de samlede udgifter, som er påløbet Randers Kommune og Miljøstyrelsen i forbindelse med jordskredet siden den 19. december 2023, hvor Nordic Waste A/S ophørte med at udføre forebyggende foranstaltninger og frem til at miljøkatastrofen er afværget, og at naturen i og i forbindelse med Alling Å er genoprettet til samme

miljøtilstand som forud for jordskredet.